Xorazm viloyatida ilmiy kadrlarni tayyorlash va ilm-fan

2025-yil uchun

I. Oliy ta’limdan keyingi ta’lim tizimi: tayanch doktorantura

II. Oliy ta’limdan keyingi ta’lim tizimi: doktorantura

III. Ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari (ITTKI)ni bajarish

IV. Ilm-fan va ilmiy kadrlar tayyorlash statistikasi bo‘yicha uslubiy tushuntirishlar va metama’lumotlar

I. Oliy ta’limdan keyingi ta’lim tizimi: tayanch doktorantura

Tayanch doktorantura falsafa doktori (Doctor of Philosophy – PhD) ilmiy darajasiga da’vogar izlanuvchilar uchun ishlab chiqarishdan ajralgan holda tashkil etiladigan oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosligi bo‘yicha oliy ta’limdan keyingi ta’lim shakli hisoblanadi *(23.09.2020-yildagi O‘RQ-637-son Qonuni)*.

Xorazm viloyatida tayanch doktoranturaning asosiy ko‘rsatkichlari

(tegishli yil uchun, kishi)

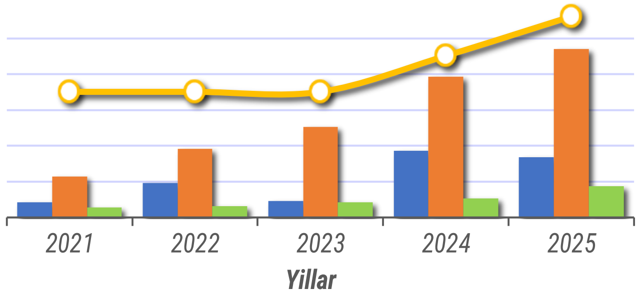

	2021	2022	2023	2024	2025
Tayanch doktoranturaga qabul qilinganlar soni	41	80	44	143	131
Doktorantlar soni	92	147	191	291	347
Tayanch doktorantura bitiruvchilari soni	31	33	41	49	73
Tayanch doktoranturaga ega tashkilotlar soni (birlik)	2	2	2	3	4

2025-yilda tayanch doktoranturaga ega tashkilotlar soni **4 tani** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **1 taga** (yoki **33,3 foizga**) oshdi.

Tayanch doktoranturaga qabul qilinganlar soni 2025-yilda **131 nafarni** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **12 nafarga** (yoki **8,4 foizga**) kamaydi. 2025-yil oxiriga tayanch doktoranturada tahsil olayotgan doktorantlar soni **347 nafarni** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **56 nafarga** (yoki

19,2 foizga) oshdi. 2025-yilda tayanch doktorantura bitiruvchilari soni **73 nafarni** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **24 nafarga** (yoki **49,0 foizga**) ko‘p bo‘ldi.

Tayanch doktorantura asosiy ko‘rsatkichlarining shahar va tumanlar kesimida taqsimlanishi

(2025-yil uchun, kishi)

	Tayanch doktoranturaga ega tashkilotlar soni *(birlik)*	Tayanch doktoranturaga qabul qilinganlar soni	Doktorantlar soni	Tayanch doktorantura bitiruvchilari soni
Xorazm viloyati	**4**	**131**	**347**	**73**
shaharlar.				
Urganch sh.	3	102	281	57
Xiva sh.	1	29	66	16
tumanlar:				
Bog‘ot	-	-	-	-
Gurlan	-	-	-	-
Qo‘shko‘pir	-	-	-	-
Urganch	-	-	-	-
Hazorasp	-	-	-	-
Tuproqqal’a	-	-	-	-
Xonqa	-	-	-	-
Xiva	-	-	-	-
Shovot	-	-	-	-
Yangiariq	-	-	-	-
Yangibozor	-	-	-	-

2025-yilda tayanch doktoranturaga ega tashkilotlar Urganch shahrida (**3 ta**) va Xiva shahrida (**1 ta**) qayd etildi. Qolgan tumanlarda esa qayd etilmagan.

2025-yilda tayanch doktoranturaga qabul qilinganlar Urganch shahriga **102 nafar** va Xiva shahrida **29 nafarni** tashkil etdi. Yil oxiriga tayanch doktoranturada tahsil olayotgan doktorantlar soni bo‘yicha ko‘rsatkichlar Urganch shahrida **281 nafarni** va Xiva shahrida **66 nafarni** tashkil etdi. Tayanch doktoranturani bitirganlar Urganch shahrida **57 nafar** va Xiva shahrida **16 nafar** qayd etildi.

Mavzuga doir ko‘rsatkichlar:
Tayanch doktoranturada tahsil olayotgan doktorantlar soni (jami)
Tayanch doktoranturada tahsil olayotgan doktorantlar soni (ayollar)
Tayanch doktoranturada tahsil olayotgan doktorantlar soni (erkaklar)

II. Oliy ta'limdan keyingi ta'lim tizimi: doktorantura

Doktorantura fan doktori (Doctor of Science – DSc) ilmiy darajasiga da'vogar izlanuvchilar uchun ishlab chiqarishdan ajralgan holda tashkil etiladigan oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosligi bo'yicha oliy ta'limdan keyingi ta'lim shakli hisoblanadi (23.09.2020-yildagi O'RQ-637-son Qonuni).

Doktorant – ilmiy tashkilot yoki ta'lim muassasalariga tayanch doktorantura yoki doktoranturaga belgilangan tartibda qabul qilingan shaxs (22.05.2017-yildagi 304-son VMQ).

Xorazmda doktoranturaning asosiy ko'rsatkichlari

(tegishli yil uchun, kishi)

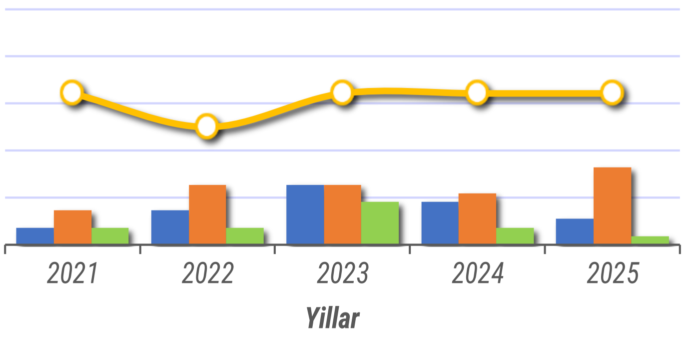

	2021	2022	2023	2024	2025
Doktoranturaga qabul qilinganlar soni	2	4	7	5	3
Doktorantlar soni	4	7	7	6	9
Doktorantura bitiruvchilari soni	2	2	5	2	1
Doktoranturaga ega tashkilotlar soni (birlik)	2	1	2	2	2

2025-yilda doktoranturaga ega tashkilotlar soni **2 tani** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan o'zgarish bo'lmagan.

2025-yilda doktoranturaga qabul qilinganlar soni **3 nafarni** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **2 nafarga** (yoki **40 foizga**) kamaydi. 2025-yil oxiriga doktorantlar soni **9 nafarga** yetib, 2024-yilga nisbatan **3 nafarga** (yoki **50 foizga**) oshdi. 2025-yilda doktorantura bitiruvchilari soni **1 nafarni** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **1 nafarga** (yoki **50 foizga**) kamaydi.

Doktorantura asosiy ko'rsatkichlarining shahar va tumanlar kesimida taqsimlanishi

(2025-yil uchun, kishi)

	Doktoranturaga ega tashkilotlar soni *(birlik)*	Doktoranturaga qabul qilinganlar soni	Doktorantlar soni	Doktorantura bitiruvchilari soni
Xorazm viloyati	**2**	**3**	**9**	**1**
shaharlar.				
Urganch sh.	1	-	1	-
Xiva sh.	1	3	8	1
tumanlar:				
Bog'ot	-	-	-	-
Gurlan	-	-	-	-
Qo'shko'pir	-	-	-	-
Urganch	-	-	-	-
Hazorasp	-	-	-	-
Tuproqqal'a	-	-	-	-
Xonqa	-	-	-	-
Xiva	-	-	-	-
Shovot	-	-	-	-
Yangiariq	-	-	-	-
Yangibozor	-	-	-	-

2025-yilda doktoranturaga ega tashkilotlar **2 tani** tashkil etib, Urganch shahrida va Xiva shahrida (har birida **1 tadan**) qayd etildi. Qolgan tumanlarda 2025-yilda doktoranturaga ega tashkilotlar bo' lmadi.

2025-yilda doktoranturaga qabul qilinganlar faqat Xiva shahrida (**3 nafar**) qayd etildi.

Yil oxiriga doktorantlar soni bo' yicha ko' rsatkichlar Urganch shahrida **1 nafarni** va Xiva shahrida **8 nafarni** tashkil etdi.

2025-yilda doktoranturani bitirganlar faqat Xiva shahrida (**1 nafar**) qayd etildi.

III. Ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari (ITTKI)ni bajarish

Ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari (ITTKI) insoniyat, madaniyat va jamiyat haqidagi bilimlarni o' z ichiga olgan bilimlar hajmini oshirishga, shuningdek, mavjud bilimlarni qo' llashning yangi usullarini ishlab chiqishga qaratilgan ijodiy va tizimli faoliyatni ifodalaydi.

ITTKIni bajargan tashkilotlar soni

(tegishli yil uchun, birlik)

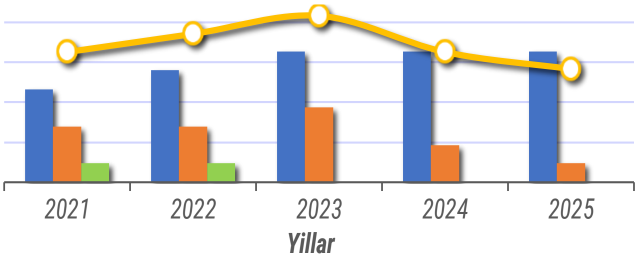

	2021	2022	2023	2024	2025
davlat sektorida	5	6	7	7	7
oliy ta'lim sektorida	3	3	4	2	1
tadbirkorlik sektorida	1	1	-	-	-
ITTKIni bajargan jami tashkilotlar	9	10	11	9	8

2025-yilda ITTKIni bajargan tashkilotlar soni **8 tani** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **1 taga** (yoki **11,1 foizga**) kamaydi. ITTKIni bajargan tashkilotlarning eng koʻp qismi davlat sektoriga toʻgʻri kelib, **7 tani** tashkil etdi. Ularning soni 2024-yilga nisbatan oʻzgarmagan. Oliy ta'lim sektorida ITTKIni bajargan tashkilotlarning mavjud soni **1 ta** boʻlib, 2024-yilga nisbatan **1 taga** (yoki **50,0 foizga**) kamaydi. 2025-yilda tadbirkorlik sektorida ITTKIni bajargan tashkilotlar soni qayd etilmadi.

ITTKIga qilingan xarajatlar

(tegishli yil uchun, mln soʻm)

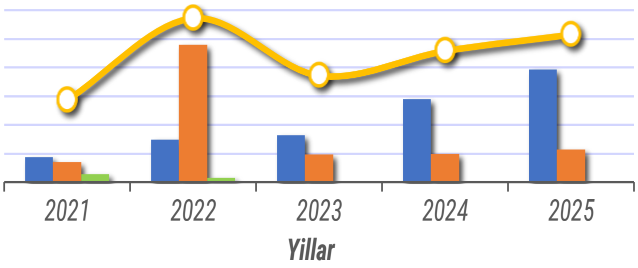

	2021	2022	2023	2024	2025
davlat sektorida	2 368,7	4 012,4	4 414,8	7 870,9	10 675,9
oliy ta'lim sektorida	1 890,3	13 030,1	2 655,2	2 716,7	3 123,6
tadbirkorlik sektorida	455,5	46,7	-	-	-
ITTKIga jami xarajatlar	4 714,5	17 089,3	7 070,0	10 587,6	13 799,5

2025-yilda ITTKIga qilingan xarajatlar **13 799,5 mln. so'mni** tashkil etib, 2024-yilga nisbatan **3 211,9 mln so'mga** (yoki **30,3 foizga**) o'sdi. Xarajatlarning eng katta hajmi davlat sektoriga to'g'ri kelib, **10 675,9 mln so'mni** tashkil etdi. Ushbu ko'rsatkich 2024-yilga nisbatan **2 805,0 mln so'mga** (yoki **35,6 foizga**) ko'paydi.

Oliy ta'lim sektorida ITTKIga qilingan xarajatlar **3 123,6 mln so'm** bo'lib, 2024-yilga nisbatan **406,9 mln so'mga** (yoki **15,0 foizga**) ko'paydi.

ITTKIni bajargan mutaxassis-tadqiqotchilar soni [1)]

(tegishli yil uchun, kishi)

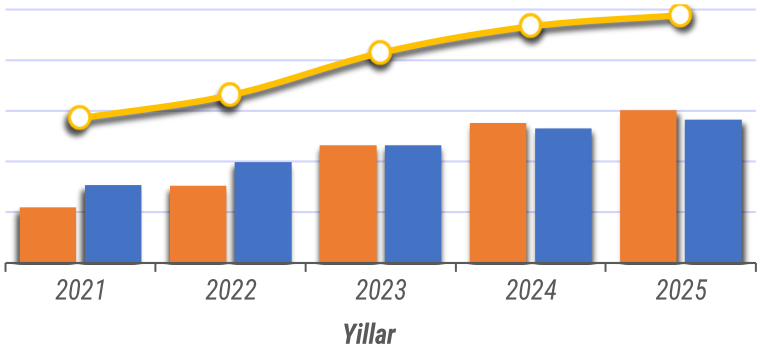

	2021	2022	2023	2024	2025
ayollar	604	734	981	1 122	1 202
erkaklar	739	879	985	1 088	1 145
jami	1 343	1 613	1 966	2 210	2 347

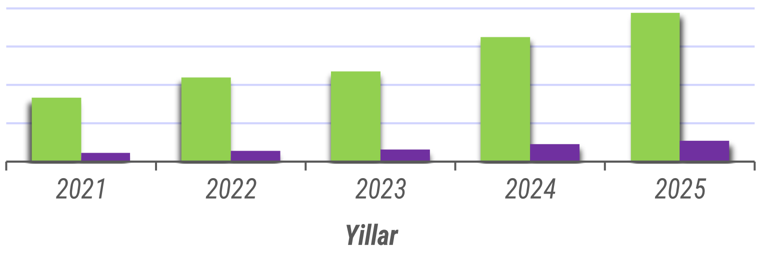

	2021	2022	2023	2024	2025
falsafa doktorlari (PhD) [2)]	337	444	475	657	784
fan doktorlari	43	54	60	81	101

2025-yil oxiriga ITTKIni bajargan mutaxassis-tadqiqotchilar soni (pedagogik faoliyat bilan bir qatorda ITTKIni bajargan oliy ta'lim tashkilotlarining ilmiy-pedagogik xodimlarini qo'shgan holda) **2 347 nafarga** yetib, 2024-yilga nisbatan **137 nafarga** (yoki **6,2 foizga**) o'sdi.

2025-yil oxiriga ITTKIni bajargan mutaxassis-tadqiqotchilar orasida ayollar soni **1 202 nafar** bo'lib, 2024-yilga nisbatan **80 nafarga** (yoki **7,1 foizga**) oshdi. Erkaklar soni esa **1 145 nafarga** yetib,

[1)] *Pedagogik faoliyat bilan bir qatorda ITTKIni bajargan oliy ta'lim tashkilotlarining ilmiy-pedagogik xodimlarini qo'shgan holda.*

[2)] *Falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasiga, shuningdek, xorijiy davlatda olingan fan nomzodi ilmiy darajasi yoki unga tenglashtirilgan boshqa ilmiy darajaga ega shaxslarni qo'shgan holda.*

57 nafarga (yoki **5,2 foizga**) ko‘paydi. Mutaxassis-tadqiqotchilar umumiy sonida ayollar ulushi **51,2 foizni**, erkaklar ulushi esa **48,8 foizni** tashkil etdi.

Falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasiga, shuningdek, xorijiy davlatda olingan fan nomzodi ilmiy darajasi yoki unga tenglashtirilgan boshqa ilmiy darajaga ega mutaxassis-tadqiqotchilar soni 2025-yilda **784 nafar** qayd etilib, 2024-yilga nisbatan **127 nafarga** (yoki **19,3 foizga**) o‘sdi.

Fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga ega mutaxassis-tadqiqotchilar soni **101 nafarni** tashkil etib, **20 nafarga** (yoki **24,7 foizga**) ko‘paydi.

ITTKI asosiy ko‘rsatkichlarining shahar va tumanlar kesimida taqsimlanishi

(2025-yil uchun)

	ITTKIni bajargan tashkilotlar soni *(birlik)*	ITTKIga qilingan xarajatlar *(mlrd so‘m)*	ITTKIni bajargan mutaxassis-tadqiqotchilar soni [1] *(kishi)*		
			jami	ayollar	erkaklar
Xorazm viloyati	**8**	**13 799,5**	**2 347**	**1 202**	**1 145**
shaharlar.					
Urganch sh.	1	3 123,6	2 013	1 068	945
Xiva sh.	2	4 982,3	313	133	180
tumanlar:					
Bog‘ot	-	-	-	-	-
Gurlan	1	528,5	4	1	3
Qo‘shko‘pir	-	-	-	-	-
Urganch	4	5 165,1	17	-	17
Hazorasp	-	-	-	-	-
Tuproqqal’a	-	-	-	-	-
Xonqa	-	-	-	-	-
Xiva	-	-	-	-	-
Shovot	-	-	-	-	-
Yangiariq	-	-	-	-	-
Yangibozor	-	-	-	-	-

2025-yilda ITTKIni bajargan tashkilotlar eng ko‘p Urganch tumanda (**4 ta**) va Xiva shaharda (**2 ta**) qayd etildi. Eng kam sonli tashkilotlar esa Urganch shahar va Gurlan tumanda (**har birida 1 tadan**) kuzatildi. Qolgan ttumanlarda esa kuzatilmagan.

ITTKIga qilingan xarajatlarning eng katta hajmi ham Urganch tuman (**5 165,1 mln so‘m**) va Xiva shaharga (**4 982,3 mln so‘m**) to‘g‘ri keldi. Xarajatlarning eng kam hajmi Gurlan tumanida (**528,5 mln so‘m**) qayd etildi.

[1] Pedagogik faoliyat bilan bir qatorda ITTKIni bajargan oliy ta’lim tashkilotlarining ilmiy-pedagogik xodimlarini qo‘shgan holda.

2025-yil oxiriga ITTKIni bajargan mutaxassis-tadqiqotchilar (pedagogik faoliyat bilan bir qatorda ITTKIni bajargan oliy ta'lim tashkilotlarining ilmiy-pedagogik xodimlarini qo'shgan holda) eng ko'p Urganch shahrida (**2 013 nafar**) va Xiva shahrida (**313 nafar**) qayd etildi. Gurlan tumanda (**4 nafar**) esa ularning soni eng kam bo'ldi.

Mavzuga doir ko'rsatkichlar:
ITTKIni bajargan tashkilotlar soni (jami)
Bajarilgan ITTKI hajmi
Pedagogik faoliyat bilan bir qatorda ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirgan oliy ta'lim tashkilotlarining ilmiy-pedagogik xodimlarini qo'shgan holda, ITTKIni bajargan xodimlar soni (jami)

IV. Ilm-fan va ilmiy kadrlar tayyorlash statistikasi bo'yicha uslubiy tushuntirishlar va metama'lumotlar

Oliy ta'limdan keyingi ta'lim doktorlik dissertatsiyasini tayyorlash va himoya qilish maqsadida mutaxassislikni chuqur o'rganishni va ilmiy izlanishlar olib borishni nazarda tutadigan tayanch doktorantura, doktorantura va mustaqil izlanuvchilik asosida ilmiy darajaga ega ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlashni ta'minlaydi *(23.09.2020-yildagi O'RQ-637-son Qonuni)*.

O'zbekistonda oliy ta'limdan keyingi ta'lim tizimi quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Tayanch doktorantura;
- Doktorantura;
- Mustaqil izlanuvchilik.

Ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari (ITTKI) insoniyat, madaniyat va jamiyat haqidagi bilimlarni o'z ichiga olgan bilimlar hajmini oshirishga, shuningdek, mavjud bilimlarni qo'llashning yangi usullarini ishlab chiqishga qaratilgan ijodiy va tizimli faoliyatni ifodalaydi.

O'zbekistonda fan va oliy ta'limdan keyingi ta'lim bo'yicha statistik ma'lumotlar bir martalik **1 fan "Ilmiy tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlanmalarining bajarilishi hamda oliy toifali ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlarni tayyorlash to'g'risida"**gi savolnoma asosida shakllantiriladi. Savolnomani ilmiy tadqiqotlar va ishlanmalarni amalga oshiruvchi va (yoki) oliy malakali ilmiy hamda ilmiy-pedagogik kadrlarni tayyorlovchi yuridik shaxslar taqdim etadi.

Savolnoma bajarilgan ilmiy tadqiqotlar va ishlanmalar hajmi, xarajatlar va ularni moliyalashtirish manbalari, xodimlar soni va tarkibi, shuningdek, tayanch doktorantura va doktoranturaga qabul qilinganlar, ularda tahsil olayotganlar hamda bitiruvchilar soni to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.

Yig'ma statistik ma'lumotlardan mamlakat ilmiy salohiyatining holati va rivojlanishini baholash, oliy malakali ilmiy kadrlar tayyorlashni monitoring qilish, fan sohasining kadrlar va moliyaviy resurslarini tahlil qilish, davlat dasturlarini ishlab chiqish, boshqaruv qarorlarini qabul qilish hamda xalqaro hisobotlarni tayyorlash uchun foydalaniladi.

Tadqiqotlar va ishlanmalar statistikasi Barqaror rivojlanish maqsadlarining 9.5-vazifasiga erishishni monitoring qilishda, jumladan, ilmiy tadqiqotlar va ishlanmalarga sarflangan

xarajatlarning yalpi ichki mahsulotga nisbatan foizdagi ulushi hamda to'liq bandlik ekvivalentidagi tadqiqotchilarning 1 million nafar aholiga nisbatan soni ko'rsatkichlarini hisoblashda qo'llaniladi.

Foydali havolalar:
O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (23.09.2020-yildagi O'RQ-637-son)
O'zbekiston Respublikasining "Ilm-fan va ilmiy faoliyat to'g'risida"gi Qonuni (29.10.2019-yildagi O'RQ-576-son)
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi Farmoni (16.02.2017-yildagi PF-4958-son)
O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Oliy ta'limdan keyingi ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori (22.05.2017-yildagi 304-son)
Fraskati yo'riqnomasi 2015 (Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development)
Fan (ilmiy tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlanmalari) sohasida statistik ko'rsatkichlarni shakllantirish bo'yicha uslubiy nizom

Tayyorlash uchun mas'ul:
Aholi turmush darajasi va Ijtimoiy soha statistikasi bo'limi

Manzil: *Urganch sh.,*
Al- Xorazmiy ko'chasi, 93
El. manzil: *xorazmstat@umail.uz*
Tel.: *(0371)224-65-21 (ichki raqam: 9100))*